

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ข่าวโรงเรียน. ผลของการศึกษาเทพศิรินทร์. 1 (มีนาคม 2466): 130-132.

ข่าวโรงเรียน. ผลของการศึกษาเทพศิรินทร์. 6 (ธันวาคม 2471): 236-242.

ข่าวโรงเรียน. ผลของการศึกษาเทพศิรินทร์. 7 (มิถุนายน 2471): 160-170.

ข่าวโรงเรียน. ผลของการศึกษาเทพศิรินทร์. 7 (กันยายน 2471): 163-168.

ข่าวโรงเรียน. ผลของการศึกษาเทพศิรินทร์. 9 (กันยายน 2475): 156-170.

คณะกรรมการจัดงานฉลองวันเฉลิมถวัลยราชสมบัติครบ 100 ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว.

การจัดการศึกษาในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

เด็จบุรุษจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. พะนนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2511.

คณะกรรมการมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว.

พระราชดำรัสร้อยครึ่ง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2529.

คำนำ. ผลของการศึกษาเทพศิรินทร์. 4 (มีนาคม 2469): ก-ข.

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.1/1 เรื่องรายงานกรมศึกษาธิการ จ.ศ. 1248 (กุมภาพันธ์ 105 - กรกฎาคม 105)

เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.1.1/2 เรื่องโรงเรียนเด็ก (10 ธันวาคม - 4 มกราคม 114)

เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.1/6 เรื่องรายงานเวรรายงานจำนวนโรงเรียน และนักเรียนในร.ศ. 109 ฉบับที่ 4 (ร.ศ. 108)

เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.1/20 เรื่องเปิดโรงเรียนต่างๆ (25 สิงหาคม 110 - 7 มีนาคม 116)

เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.1/35 เรื่องรายงานโรงเรียนต่างๆ (ร.ศ. 114-117)

เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.1/56 เรื่องรูปต่างๆโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์และโรงเรียนสายสัมภាតารที่จัดส่งไปยังรัฐบาลญี่ปุ่น กับประสงค์เข้าเป็นนักเรียนฝึกหัดอาจารย์ (1-2 กันยายน 118)

- จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.1/81 เรื่องเจ้าพระยาภาสลาออกแบบตั้งดำเนิน
เสนาบดีปลัดทูลลงใหม่ (18 เมษายน - 5 กุมภาพันธ์ 121)
- _____ . เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.1/82 เรื่องประกาศตั้งเสนาบดีกระทรวงธรรมการ (19 เมษายน - 7
ตุลาคม 121)
 - _____ . เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.1/88 สร้างที่ว่าการกระทรวงธรรมการ (31 ตุลาคม - 1 พฤษภาคม
121)
 - _____ . เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.1/99 เรื่องข่ายที่ว่าการกระทรวงธรรมการและย้ายโรงเรียนส่วนภูหลวง
(8-10 มีนาคม 127)
 - _____ . เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.1.1/13 เรื่องสมุดคำประการต่างๆเกี่ยวกับเรื่องนักเรียนและโรงเรียน
(ร.ศ.105-15 พฤษภาคม 109)
 - _____ . เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.1.2/1 หนังสือราชการปี 109 เรื่องโรงเรียนเด็ก (11 กรกฎาคม -
18 มีนาคม 109)
 - _____ . เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.2/1 เรื่องพระบรมราชโองการเรื่องจัดตั้งโรงเรียนในกรุงและหัวเมือง
(ม.ท.)
 - _____ . เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.2/3 เรื่องความเห็นพระยาวิสุทธิชลธิศึกษาตั้งต่อเรื่องการจัดการศึกษา ร.ศ.
117 (8 เมษายน - 23 กุมภาพันธ์ 117)
 - _____ . เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.2/5 เรื่องโครงการศึกษา (ร.ศ.117-129)
 - _____ . เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.2/11 เรื่องหลักสูตรมูลศึกษา (17 กรกฎาคม 128)
 - _____ . เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.5/9 (ร-ล) เรื่องโรงเรียนราชวิทยาลัย (14 สิงหาคม 120 -
มีนาคม 121)

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.5/10 (ป-ย) เรื่องโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ (7 มีนาคม 121-19 มีนาคม 128)

- _____ . เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.5 /14 (ร-ล) เรื่องโรงเรียนโรงเรียนเด็ก (16 - 18 พฤษภาคม 117)
- _____ . เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.5 /31 (ว) เรื่องวัดเทพศิรินทร์ เรื่องสร้างโรงเรียนวัดเทพศิรินทร์ (20 มีนาคม 114)
- _____ . เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.5 /32 (ว) เรื่องโรงเรียนวัดเทพศิรินทร์ วัดราชบพิธและการเล่าเรียน ในวัดนิเวศน์ธรรมประวัติ (27 ตุลาคม - 21 มกราคม 115)
- _____ . เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.5 /33 (ว) เรื่องโรงเรียนวัดเทพศิรินทราราวาล (2 กันยายน 120-10 ตุลาคม 129)
- _____ . เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.5 /81 (ว) เรื่องสร้างโรงเรียนวัดราชบูรณะ (6 กันยายน 121 - 10 ตุลาคม 129)
- _____ . เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.5 /10 (ศ-อ) เรื่องจะย้ายโรงเรียนส่วนกุหลาบ (มีแปลงโรงเรียนส่วน กุหลาบ) (5 มีนาคม 115 - 12 มีนาคม 117)
- _____ . เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.5 /12(ศ-อ) เรื่องโรงเรียนส่วนกุหลาบหลังวัดบวรสถาน (16 พฤษภาคม 125)
- _____ . เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร. 5 ศ. 5/15 (ศ-อ) เรื่องโรงเรียนสุนนทาลัย (6 ตุลาคม 114-14 มีนาคม 116)
- _____ . เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ. 5/17 (ศ-อ) เรื่องโรงเรียนสุนนทาลัย (27 กันยายน 121 - 23 พฤษภาคม 125)

จดหมายเหตุแห่งชาติ กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.6/34 เรื่องปฎิสังขรณ์พระอุปถั檀วัดเทพศิรินทร์ (5 กุมภาพันธ์ 114- 12 ธันวาคม 119)

- _. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 6 กระทรวงศึกษาธิการ ร.6 ศ. 1/44 เรื่องถวายที่ดินเป็นของรัฐบาล (แผนกใช้ราชการในการศึกษาและโรงเรียน) (6 มิถุนายน 2467- 4 สิงหาคม 2468)
- _. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 6 กระทรวงศึกษาธิการ ร.6 ศ. 4/81(ว-อ) เรื่องโรงเรียนวัดเทพศิรินทราราวาส (26 พฤษภาคม 2453-21 พฤษภาคม 2455)
- _. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 6 กระทรวงศึกษาธิการ ร.6 ศ. 4/87 (ว-อ) เรื่องโรงเรียนวัดราชบูรณะ (6-7 กันยายน 2453)
- _. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 7 กระทรวงศึกษาธิการ ร.7 ศ. 2/10 เรื่องประกาศให้พระภิกษุสั่งสอนจรรยาตามโรงเรียน (13 กรกฎาคม-7 สิงหาคม 2471)
- _. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 7 กระทรวงศึกษาธิการ ร.7 ศ. 2/11 เรื่องประกาศให้พระภิกษุสั่งสอนจรรยาตามโรงเรียน (กรกฎาคม 2471)
- _. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 7 กระทรวงศึกษาธิการ ร.7 ศ. 4/87(ก-ร) เรื่องเงินทุนสำหรับบำรุงการเล่าเรียนวัดมัชymเทพศิรินทราราวาส (7-12 มิถุนายน 2472)
- _. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 7 กระทรวงศึกษาธิการ ร.7 ศ. 4/88(ก-ร) เรื่องโรงเรียนมัชymวัดเทพศิรินทร์ (29 มิถุนายน - 4 กรกฎาคม 2470)
- _. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศศ.2/3 เรื่องเหตุการณ์ขัดขวางแก่การศึกษาที่จะให้ผลตีเกิดขึ้น และตั้งกฎเง้นานบดีว่าด้วยอัตราเงินเดือนครู (5 มกราคม - พฤษภาคม 2442)
- _. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศศ.2/259 เรื่องประกาศให้พระภิกษุทำการสอนจรรยาตามโรงเรียนแก่นักเรียน (10 กรกฎาคม 2471-18 เมษายน 2472)

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศศ.2/260 เรื่องให้ครุติดต่อกับภิกษุในการลั่งสอนจรรยา (11 สิงหาคม - 19 พฤษภาคม 2471)

- . เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศศ.4/11 เรื่องความเห็นจัดการศึกษา (พ.ศ. 2445)
- . เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศศ.4/34 เรื่องขยายการเล่าเรียนชั้นสูง (9 ตุลาคม - 25 มีนาคม 2452)
- . เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศศ.4/53 เรื่องวิธีใช้ชื่อโรงเรียนนัดต่างๆ (11 มิถุนายน 2456)
- . เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศศ.29/5 เรื่องเงินค่าเล่าเรียนนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบไทย, สวนกุหลาบอังกฤษ, ศึกษานารี (17 - 18 กันยายน 2446)
- . เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศศ.29/11 เรื่องคำสั่งและประกาศการเก็บเงินค่าเล่าเรียนนักเรียนทุกชนิด (3 สิงหาคม 2450-25 มีนาคม 2452)
- . เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศศ.29/12 เรื่องแจ้งความเก็บเงินมัธยมสามัญ (30 เมษายน 128)
- . เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศศ.29/14 เรื่องแจ้งความเก็บเงินประถมสามัญ (11 พฤษภาคม 2452-10 กันยายน 2453)
- . เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศศ.29/38 เรื่องการเก็บเงินค่าเล่าเรียนโรงเรียนต่างๆ (23 เมษายน-25 ธันวาคม 2456)
- . เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศศ.29/40 เรื่องเปลี่ยนอัตราเงินค่าเล่าเรียนบางโรงเรียน (30 พฤษภาคม - 26 มกราคม 2456)
- . เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศศ.33/79 เรื่องบริจาคทรัพย์ และสิ่งของบำรุงโรงเรียนกรุงเทพฯ (19 มีนาคม 2455-11 กรกฎาคม 2456)
- . เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศศ.44/1 เรื่องรายงานการทราบธรรมการฉบับที่ 4 ประจำศก 2454 (พ.ศ.2456)
- . เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศศ.50/52 เรื่องงบประมาณแผนกคลังข้างที่ ร.ศ.117 สำหรับจ่ายโรงเรียนวัดราชบพิธ วัดเทพศิรินทร์ วัดราชประดิษฐ์ (20 พฤษภาคม - 15 มกราคม 2445)

จดหมายเหตุแห่งชาติ กองฯ เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศช.50.4/1 ชื่อเมือง
โรงเรียนสุนนาลัยจัดทำเป็นโรงเรียนราชชนี และถวายเป็นของหลวง
(6 เมษายน 2449-5 กรกฎาคม 2450)

- เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศช.50.5/1 เรื่องย้ายโรงเรียนวัดเทพคิรินทร์ (18 มกราคม 2439)
- เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศช.50.5/2 เรื่องซ่อมโรงเรียนเทพคิรินทร์ เป็นโรงเรียนส่วนกุหลาบ (11 มิถุนายน 2443 - 5 เมษายน 2445)
- เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศช.50.5/3 เรื่องสร้างโรงเรียนส่วนกุหลาบที่วัดเทพคิรินทร์ (20 มิถุนายน 2444-16 ตุลาคม 2445)
- เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศช.50.5/6 เรื่องซ่อมติกเทพคิรินทร์เป็นโรงเรียน (28 กุมภาพันธ์ - 14 มีนาคม 2445)
- เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศช.50.5/12 เรื่องซ่อมและสร้างโรงเลี้ยงอาหารวัดเทพคิรินทร์ (8 สิงหาคม 2450-28 เมษายน 2451)
- เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศช.50.5/18 เรื่องกรรมหมื่นพรหมราณรักษาฝากบุตรเข้าเรียนในโรงเรียนเทพคิรินทร์ (3 - 5 พฤษภาคม 2453)
- เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศช.50.5/19 เรื่องโรงเรียนเทพคิรินทร์ ข้อครุ 4 นาย (30 พฤษภาคม - 3 มิถุนายน 2453)
- เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศช.50.5/20 เรื่องโปรดเกล้าฯ พระราชทานเงินของเจ้าฟ้ากรมขุนสวัสดิ์โภกสร้างโรงเรียนเทพคิรินทร์ (พ.ศ. 2453)
- เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศช.50.5/22 เรื่องโปรดเกล้าฯ สำหรับรัชดาลี แปรต์ เยี่ยมโรงเรียนเทพคิรินทร์ (ร.ศ. 129)
- เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศช.50.5/23 เรื่องโปรดเกล้าฯ พระราชทานเงินของเจ้าฟ้ากรมขุนสวัสดิ์โภกสร้างโรงเรียนที่วัดเทพคิรินทร์ (2453-2458)
- เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศช.50.5/25 เรื่องเจ้าฟ้าวลัยอลองกรรณ์ประทานเงินแก่โรงเรียนเทพคิรินทร์ และโรงศิริราชพยาบาล (พ.ศ. 2454)
- เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศช.50.5/35 เรื่องรายงานการดีและความเสียหายของโรงเรียนวัดเทพคิรินทร์ ชึ้งหลวงประกอบวุฒิสารได้ไปตรวจ (พ.ศ. 2459)

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศช. 50.5/66 เรื่อง
โรงเรียนเทพศิรินทร์ขอนแก่น เปิดการสอนมัธยมบัณฑิตชั้นแผนกกลาง
(7 เมษายน-1 พฤษภาคม 2474)

- _. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศช. 50.12/1 เรื่องสร้างโรงเรียนวัดสุทัศน์
(2 มิถุนายน 2443 - 23 มกราคม 2444)
- _. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศช. 50.16/81 เรื่องสร้างโรงเรียนสวน
กุหลาบอังกฤษที่วัดบวรสถานสุทธิราช (16 - 18 พฤษภาคม 2445)
- _. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศช. 50.16/103 เรื่องโรงเรียนอังกฤษ
สวนกุหลาบ (9 ตุลาคม 2448-25 ตุลาคม 2449)
- _. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศช. 50.16/110 เรื่องสร้างตึกแภวัตราช
บูรณะเป็นโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย (3 มิถุนายน 2451 - 24 สิง^{หาคม} 2453)
- _. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศช. 53.1/1 เรื่องลัญญาเมืองเตอร์กรีนรอด
(15 พฤษภาคม - 1 มกราคม 2435)
- _. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศช. 53.1/2 เรื่องเช่าเรือนปั้นหยา(ตึกปั้น^{หยา})ในสวนสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้ายุคลทิพย์มพรหลังโรงเรียนเด็ก
ปั้นโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ (27 มิถุนายน 2435-13 พฤษภาคม 2440)
- _. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศช. 53.1/46 เรื่องข้อการฝึกหัดครุ^ฑ
โรงเรียนเด็ก มาสอนที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ (ตึกแม่นนฤมิตร) (20
พฤษภาคม - 13 มิถุนายน 2445)
- _. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศช. 53.1/51 เรื่องส่งนักเรียนฝึกหัดอาจารย์
เทพศิรินทร์ (พ.ศ. 2446)
- _. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศช. 53.1/53 เรื่องกฎสำหรับโรงเรียนฝึก
หัดอาจารย์ (1 มิถุนายน 2446)
- _. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศช. 53.1/59 เรื่องให้โรงเรียนฝึกหัด
อาจารย์, โรงเรียนประถมเทพศิรินทร์ ขึ้นอยู่ในแขวงวิสาหกรรมศึกษา (9
พฤษภาคม 2447)
- _. เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ ศช. 53.1/62 เรื่องโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์
(11 กุมภาพันธ์ 2447-29 มกราคม 2449)

- จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารล้วนพระองค์ สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ สบ. 2.32/12 เรื่องประวัติโรงเรียนสวนกุหลาบ (พ.ศ. 2460)
- _____ เอกสารล้วนพระองค์ สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ สบ. 2.32/23 เรื่องบันทึกโครงการศึกษาของเสนาบดีกรุงเทพฯ ชั้นราษฎร์ (พ.ศ. 2473)
- _____ เอกสารกองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ (2) ศธ. 5/50 เรื่องประกาศและแจ้งความกระทรวงศึกษาธิการ (2 เมษายน - 28 ชั้นวาระ 2494)
- จดหมายเหตุ (The Bangkok Recorder) 11 (มิถุนายน จ.ศ. 1227) อ้างถึงใน วุฒิชัย มูลศิลป์. การปฏิรูปการศึกษาในสมัยรัชกาลที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สมาคมลังคอมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2516.
- จรุญ มิลินทร์. ครุไทย 200 ปี. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ครุสภาก, 2525.
- จารวารณ ไวยเจตన์. การศึกษาภาคบังคับของไทยในระยะ 10 ปี ก่อน พ.ศ. 2475. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชการศึกษาประสานมิตร, 2510.
- จิรพันธุ์ พลพัฒน์. พัฒนาการของการบริหารการศึกษาไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514.
- จุลจักรพงษ์, พระวรวงศ์เชอ พระองค์เจ้า. เกิดวังปารุสก์ เล่ม 1 สมัยสมบูรณ์ญาสิกธิราชย์. พระนคร: สำนักพิมพ์คลังวิทยา, 2508.
- จุลจักรพงษ์, พระวรวงศ์เชอ พระองค์เจ้า. เจ้าชีวิต. พระนคร: สำนักพิมพ์คลังวิทยา, 2505.
- ชลินทร์ โอชา. การเลื่อนฐานะทางลังคอมของสามัญชนเข้าสู่ระบบราชการสมัยใหม่ระหว่าง พ.ศ. 2435-2453. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- ชัย เรืองศิลป์. ประวัติศาสตร์ไทยสมัยพ.ศ. 2325-2353 ด้านลังคอม. พระนคร: โรงพิมพ์กิตติธรรม, 2519.
- ชุด กลิ่นจำโน. สัมภาษณ์. 6 มีนาคม 2535.
- ดวงเดือน พิศาลบุตร. ประวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- เดวิด เค วัยอาจ. การศึกษา กับการทำลังคอมไทยให้ทันสมัย. แปลโดย โภวิทวงศ์สุรัวตน์. วารสารประวัติศาสตร์ 7 (มกราคม - เมษายน 2525) : 63-90.

- เตอ ลา ลูเบร์. จดหมายเหตุลาลูเบร์. แปลโดย พระเจ้าบรมวงศ์เชอ
กรมพราณราชิปะรพนัชพงศ์. พระนคร: โรงพิมพ์ครุสวา, 2505.
- สำรองราชานุภาพ, กรมพารยา. ประวัติสังเขปแห่งการจัดการศึกษาปรัชญาบัน
แห่งประเทศไทย ภาคที่ 1 (พ.ศ. 2414-2434). ใน เอกสารนิเทศ
การศึกษา ฉบับสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์. หน้า 195-207. กรุงเทพ
มหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฝึกหัดครุ, 2525.
- สำรองราชานุภาพ, พระเจ้าบรมวงศ์เชอ กรมพารยา. ตำนานโรงเลี้ยงเด็ก
ของพระอัคราข่ายเชอฯ. พระนคร: โรงพิมพ์ไสวณพิพารฒนาการ, 2472.
- สำรองราชานุภาพ, สมเด็จกรมพราณวงศ์เชอ กรมพารยา. ตำนานสوانกุหลาบ.
ใน 1 ศตวรรษโรงเรียนหลวงสوانกุหลาบ. หน้า 1-5. กรุงเทพมห
นคร: เอราวัณการพิมพ์, 2525.
- สำรองราชานุภาพ, สมเด็จกรมพารยา. คณิตีข้าพเจ้ารัชกาล เล่ม 1-4. กรุงเทพมห
นคร: บันพิศการพิมพ์, 2527.
- ความทรงจำ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา, 2513.
 - นิทานโนรามคดี. พระนคร: คลังวิทยา, 2493.
 - ประวัติบุคคลสำคัญ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2531.
- สำรองราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เชอ. พงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่
2. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2511.
- สำรองราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เชอ กรมพารยา. ประชุมพระนิพนธ์
เบ็ดเตล็ด. พระนคร: โรงพิมพ์ครุสวา, 2505.
- มูลเหตุการสร้างวัดในประเทศไทย. พระนคร: โรงพิมพ์อัมพลวิทยา,
2502.
- ทิพาดา ยังเจริญ และสุวดี ชนประลิขิพัฒนา. การศึกษาและผลกระทบต่อ
สังคมไทยสมัยต้นรัตนโกสินทร์ (พ.ศ. 2325-2394). กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์จั凤凰กรรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- ธรรมวิท ทุมมานนท์. ล้มภาษณ์. 6 มีนาคม 2535.
- ธรรมจักษุ. 7 พ.ศ. 2440.
- สำรองคัคดี อายุวัฒน์. ราชสกุลจักรีวงศ์ และราชสกุล สมเด็จพระเจ้าตาก
สินมหาราช ฉบับสมบูรณ์ (ภาคต้น และภาคจบ). นครหลวงฯ: โรงพิมพ์
รุ่งวัฒนา, 2515.

naukanusorn พ.ศ. 2497 วัดเทพศิรินทราราวาล. พระนคร: โรงพิมพ์ศึกษาพาณิช,
2497.

naukanusorn 25 พุทธศตวรรษ วัดเทพศิรินทราราวาสราชวรวิหาร. พระนคร:
โรงพิมพ์ชัชธรรมกุล, 2500.

นิพัทธ์ เลิศธรรมกุล. พัฒนาการของสถาบันฝึกหัดครูและวิชาชีพครูในประเทศไทย
พ.ศ. 2435-2475. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยา
ลัย, 2531.

เนตรนภก นาควัชระ, ปิยนาถ บุนนาค และจุลทัศน์ พยามранนท์. วัดในกรุงเทพฯ
: การเปลี่ยนแปลงในรอบ 200 ปี (พ.ศ. 2325-2525). กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

แน่น้อย ติตติรานนท์. บทบาทของเสนาบดีกรายทรงธรรมการในระบบสมบูรณ์
ญาลีพิธิราชย์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2517.

บกลศครเรื่องรามเกียรติ พระราชบัญชีสมเด็จพระเจ้ากรุงชนบุรี. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ทำพระจันทร์, 2484.

บุญธรรม อินจันทร์. การปฏิรูปเมืองศึกษาในระบบสมบูรณ์ญาลีพิธิราชย์ พ.ศ.
2435-2475 การศึกษาเชิงประวัติศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

นำรุ่ง กลัดเจริญ. ประวัติการฝึกหัดครูของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2506.

ปริญติธรรมชาดา, พระยา และครีสตุนกรโวหาร, พระยา. โบราณศึกษาและวิชีส้อน
หนังสือไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์โรงเรียนการช่างวุฒิศึกษา, 2502.

ประชุมประการศรีษะกาลที่ 4 พ.ศ. 2394-2400. พระนคร: โรงพิมพ์ครุสภา, 2503.

ประชุมพงศาวดารภาคที่ 32 อธิบายเรื่องเบื้องต้นที่ไทยจะเป็นไมตรีกับปรั่งเศส
ตอนที่ 1. พระนคร: โรงพิมพ์ครุสภา, 2508.

ประชุมพงศาวดาร เล่ม 40 (ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ 65-66). กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ครุสภา, 2512.

ประชุมศิลารักษากาลที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักเลขานุการคณะกรรมการ
มนตรี, 2521.

ประชุมโควาท. พระนคร: โรงพิมพ์โสภณพิพารผลนากร, 2469. (พิมพ์ใน
งานปลงศพ นายเบี้ยง ปิยะสุวรรณ)

ประมวลพระราชนิพนธ์เบ็ดเตล็ดในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. พระนคร: โรงพิมพ์การรถไฟฯ, 2508. (พิมพ์แยกเป็นอนุส่วนในงานพระราชทานเพลิงศพ ม.ล. ประจำบ. กล่าวไป้ (ฉบับเทพสรินทร์))

ประยุทธ ลิทอพันธ์. ตามรอยบาทพระพุทธเจ้าหลวง. พระนคร: สำนักพิมพ์สยาม, 2514.

ประวัติมหาภูราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์. พระนคร: โรงพิมพ์มหาภูราชวิทยาลัย, 2521.

ประสังค์ บุญเจิม. แด่นักเรียนเก่าผู้จากไป. ชื่นชุมนุม 34, หน้า 63-64.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญผล, 2534.

ปัล เล ก้าช์, สังฆราช. เล่าเรื่องกรุงสยาม. แปล โดย สันต์ ท. โภมล บุตร. พระนคร: สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2506.

ปัน มาลาภล, ม.ล. การศึกษาสมัยที่มหा�อามาตย์เอกพระวรวงศ์เชอ ของค.เจ้าชาณนิเวศ ทรงเป็นเล่นนาดีกรายทรงธรรมการ. พระนคร: โรงพิมพ์ครุสภา, 2512.

เปลือง ณ นคร. ประวัติการศึกษาแห่งประเทศไทย. จันทร์กฤษ 105 (มีนาคม-เมษายน 2515): 24-54.

พระราชหัตถเลขาทรงสั่งราชการในรัชกาลที่ 5-6 กับเรื่องประกอบ. พระนคร: โรงพิมพ์ทำพระจันทร์, 2519. (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์พระราชทานในงานพระราชทานเพลิงศพจอมพลสฤษดิ์ ชนะรัชต์)

พระราชพงษ์ขาวดาร ฉบับพระราชหัตถเลขา กับคำอธิบายของพระเจ้าบรมวงศ์เชอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เล่ม 1. พระนคร: โรงพิมพ์ไทย, 2457.

พระเสด็จสุเรนทร, เจ้าพระยา. พระราชหัตถเลขาและหนังสือกราบบังคมทูล เล่ม 2. พระนคร: โรงพิมพ์ครุสภา, 2505.

พาสนา กิตติวร. บทบาทของคณะสังฆในเรื่องการศึกษาในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

เพกาย อมาตยกุล. เทพศิรินทร์-เทพศิรินทร์-มหาวินแห่งฯ. ชื่นชุมนุม 32, หน้า 71-72. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญผล, 2532.

พนพิคเมฆ ติศกุล, ม.จ. หญิง. ชีวิตและงานของสมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กรุงเทพบรรณาการ, 2517.

- พนพิมพ์ ดีศกุล, ม.จ. ประเพณีพิชัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บรรณาธิการ, 2522.
- ฟรังซัวล์ อังรี ตูร์ແປง. ประวัติศาสตร์แห่งพระราชอาณาจักรสยาม. แปลโดยปอล ชาเวียร์. กรุงเทพมหานคร: สหประชาพันธ์, 2530.
- มนัญ ลาชโรวน์. นโยบายการจัดการศึกษาสมัยพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช เจ้าอยู่หัว. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2525.
- มานิจ ชุมส่าย. ประวัติการศึกษาภาคบังคับในประเทศไทย. พะนัง: กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ, 2498.
- โยล เชาเต็น. ประชุมพงศาวดารภาค 76 จดหมายเหตุของโยล เชาเต็น พ่อค้าชาวอเมริกัน ในสมัยพระเจ้าทรงธรรมและพระเจ้าปาราสาททอง. แปลโดย ขจร สุขพานิช. พะนัง: บริษัทชุมนุมช่าง (แผนกการพิมพ์), 2504.
- รอง ศยาmani. พระราชกรณียกิจทางการศึกษาของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ. ใน ป្រះក្រុង เรื่อง สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธออิกราชสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ และ พระประวัติลูกแล้ว. หน้า พระนังค์: โรงพิมพ์ครุสุภรา, 2506.
- รอง ศยาmani, ดำเนินเรื่อง เลขกล แล้ววิลาสวัสดิ์ นพรัตน์. ประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยา แผ่นดินสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ ถึงแผ่นดินสมเด็จพระนเรศวรมหาราช. พะนัง: โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี, 2515.
- ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 9 ร.ศ. 111.
- ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 10 ร.ศ. 112.
- ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 24 ร.ศ. 126.
- ราชสกุลวงศ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทย, 2463.
- รายงานการสอนไอลิวีชา. วิทยาสาร 7, 21 (ร.ศ. 121): 584-685.
- ลี้นจี หวานนท์. การศึกษากับลังคมไทยก่อนสมัยปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานกรุงเทพมหานครวิทยาลัย, 2526.
- วชิรญาณวีรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรรมพิธยา. การศึกษา. พะนัง: โรงพิมพ์สำนักงานกรุงเทพมหานครวิทยาลัย, 2514.
- _____ . ลายพระหัตถ์เกี่ยวกับการศึกษา. พะนัง: โรงพิมพ์สำนักงานกรุงเทพมหานครวิทยาลัย, 2514.

- วรรณด. เงินทอง. จุดมุ่งหมายและบทบาททางการศึกษาของวัดพระ เชตุพนฯ สัมมาร์ตันโกลินทร์ตอนต้น (พ.ศ. 2325-2394). วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- วารุณี โอลสตราเมร์. การศึกษาในสังคมไทย พ.ศ. 2411-พ.ศ. 2475. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- วรรชี ถิรราชิตร. แนวคิดทางการศึกษาของเจ้าพระยาพะ雷ส์จุลฯ เรนทราชาธิบดี. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- วิจิตร วรุตบางกรและสุพิชญา ชีระกุล. การบริหารทรงเรียนและการนิเทศ การศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2520.
- วิจิตรมาตรา, บุน. ภูมิศาสตร์วัดโพธิ์. พระนคร: สำนักพิมพ์ลาลันสوارค์, 2509.
- วิชัย เสวรมາตย์. การเลิกกาสในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ: สถาบัณพัฒนบริหารศาสตร์, 2510.
- วิมล พงศ์พัฒน์. การศึกษาของไทยก่อนสถาปนากรุงเทพมหานคร. จันทร์ เกษม 105 (มีนาคม-เมษายน 2515): 116-125.
- วิมลวรรณ ทองปริชา. พระประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2507.
- วุฒิชัย มูลศิลป์. การปฏิรูปการศึกษาในสมัยรัชกาลที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
- _____. แนวความคิดเกี่ยวกับการศึกษาของไทยสมัยลิขิตยถึงการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475. สังคมศาสตร์ปริทัศน์ 14 (มกราคม-มีนาคม 2519) : 63-90.
- _____. สองศตวรรษของการศึกษาไทย ใน ประมวลบทความและข้อคิดเกี่ยวกับการศึกษา วัฒนธรรมและการพัฒนาชนบท. หน้า 1-35. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2525.
- ศิลปักษ, กรม. ประชุมศิลปอาชาริกวัดพระ เชตุพน. พระนคร: สำนักพิมพ์ผ่านฟ้าพิพิธ, 2506.
- ศึกษาธิการ, กรม. คำสั่งกรมศึกษาธิการ. วิทยาสาร 7, 15 (สิงหาคม 2450) : 50.

ศึกษาธิการ, กรม. คำสั่งแต่งตั้งกรรมการฝึกหัดอาจารย์. วิทยาจารย์ 8, 11
(มีนาคม 2451): 356-366.

คำสั่งเรื่องจัดโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์เป็นโรงเรียนประจำ. วิทยาจารย์ 6,
20 (ตุลาคม 2449): 796-798.

คำสั่งเรื่องนักเรียนอาจารย์ชั้นฝึกหัด. วิทยาจารย์ 2, 11 (มีนาคม 2455):
408-412.

รายงานโรงเรียนอาจารย์. วิทยาจารย์ 2, 3 (กรกฎาคม 2445): 112.

หลักสูตรโรงเรียนอาจารย์ชั้นปฐมศึกษา, วิทยาจารย์ 2, 4 (สิงหาคม
2445): 115-116.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. คำสั่งกระทรวงธรรมการที่ 14/4030. 14 สิงหาคม 130.

คำสั่งกระทรวงธรรมการที่ 30/5979. ตุลาคม 127.

คำสั่งกระทรวงธรรมการที่ 43/7657. 31 มกราคม 130.

คำสั่งการสามัญศึกษาที่ 116/7611. 13 กันยายน 2472.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ. พระนคร: โรงพิมพ์ครุส瓦,
2507.

ล. วัฒนธรรม. วารสารแห่งชาติ. พระนคร: สำนักพิมพ์ธรรมเสรี, 2506.

ล. ศิริรักษ์. หนังสือสอนภาษาไทย. พระนคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย, 2507.

สมชาย ศิริโภส. โรงเรียนของเทพศิรินทร์ในอดีต. เทพศิรินทร์สัมพันธ์ 30, 35
-40. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท., 2530.

สมบูรณ์ ไพบูลย์. จากสวนกุหลาบสู่เทพศิรินทร์. ชั้นชุมนุม 32, 98-100.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญผล, 2532.

สิบปันนท์ เกตุทัต. การปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วัฒนา
พาณิช, 2524.

สีบานเย็น. เยี่ยมครุอุบ วัย 90 ปี ไม่หลง ไม่ลืม ไม่เบง. ชั้นชุมนุม 34. 7-8,
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญผล, 2534.

สุนทร ทรงลัลดาธรรม. เพื่อนชาวเชียงวะ-เหลืองรุ่นเก้ากึก. ชั้นชุมนุม 30,
26-28, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญผล, 2530.

ม.จ. ปิยะรังสิต ลูกหม้อเทพศิรินทร์ท่านหนึ่ง. ชั้นชุมนุม 33, 23-25.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญผล, 2533.

สุริยา รัตนกุล. การศึกษาภาษาไทยสมัยก่อน. วารสารภาษาและวรรณกรรม 2
(กรกฎาคม-ธันวาคม 2525): 1-27.

- 100 ปีເທັນທະນະ 15 ມິນາຄມ 2428-2528. ກຽງເທັນທະນະ: ສໍານັກພິມພໍ
ປະກາຍພຣິກ, 2528.
- ອບ ໄຊວສຸ. ຮະລິກຄົງ. ເທັນທະນະລັ້ມພັນ 30, ໜ້າ 26-29. ກຽງເທັນ
ທະນະ: ມ.ປ.ທ., 2530.
- ອບ ໄຊວສຸ. ລັ້ມຈາກສິ. 2 ສີງຫາຄມ 2535.
- ອຸນມານຣາຊຈະນ, ພຣະຍາ. ກາຮັດກິດເຮືອງປະເທດໄທແລ້ວຊີວິຫາວໄທຢລມຍກ່ອນ.
ພຣະນະ: ສໍານັກພິມພໍຄລັງວິທະຍາ, 2515.
- ໜ້າຕີ-ຄາສະາ-ວັດນອຣມ. ນະຄຫລວງ: ສໍານັກພິມພໍບໍຣະດາກາຣ, 2515.
- ອມຮດຮູດຮ້າກ້ານ, ຈມື່ນ. ພຣະກົດຍົກຈຳສຳຄັງໃນພຣະບາກສມເຕີຈພຣມງາງງາງເກລ້າເຈ້າອຍໜ້ວ
ເຮືອງກິດເຮືອງຂອງໜ້າຕີ ເລີ່ມ 6 ແລ້ວ 7. ພຣະນະ: ໂຮງພິມພໍຄຸຮ່າສກາ,
2504.
- ອຸທືສ ຈິງນິພນສຸກລ. ເຕຣ໌ຈົກຈອງວັດໃນກຽງເທັນທະນະ พ.ศ. 2411-2523.
ວິທະຍານິພນສຸກປິຖຸງໝາມຫານັດທິດ ຈຸ້າລັງກຣົມໝາວິທະຍາລ້ອຍ, 2523.
- ວິວັດນາກາຮັດເຕຣ໌ຈົກຈວັດ. ນະກຫບໍຣີ: ສໍານັກພິມພໍສ້າງສຣາດຈຳກັດ, 2528.
- ອຸໜາ ໜ້າໂໂລື່ຍ່. ກາຮັດກິດເຮືອງຄະະສົງຫຼີໄທຢໃນຮະຍະປີພ.ສ. 2432-2490.
ວິທະຍານິພນສຸກປິຖຸງໝາມຫານັດທິດ ຈຸ້າລັງກຣົມໝາວິທະຍາລ້ອຍ, 2526.

ກາຫາວັ້ນກຸ່ມ

- Prachoom Chomchai. Chulalongkorn The Great. Tokyo: The
Centre For East Asian Cultural Studies, 1965.
- Thompson, V. Thailand: The new Siam. New York; Paragon
Book Reprint Corporation, 1967.
- Watson, K. Educational Development In Thailand. Hong Kong;
DAH Hua Printing Co. 1880.
- Wyatt, D.K. The Politics of Reform In Thailand: Education
in the Reign of King Chulalongkorn. New Haven:
Yale university Press, 1989.

126

ประวัติผู้เขียน

นางจินตน์ชัย กลันนท์ เกิดเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2500
ที่จังหวัดแพร่ สำเร็จการศึกษาขั้นปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยคริสต์
นครินทร์วิโรฒ วิทยาเขตสงขลา เมื่อพ.ศ. 2522 เนื้อศึกษาในภาควิชาสารัตถ
ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2533

ปัจจุบัน รับราชการครู สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 5 ปฏิบัติการสอนวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนเทพศิรินทร์